

TLAČOVÉ KOMUNIKÉ Č. 201/22

V Luxemburgu 15. decembra 2022

Návrhy generálneho advokáta vo veci C-204/21 | Komisia/Poľsko (Nezávislosť a súkromný život sudcov)

Generálny advokát Collins: poľský zákon, ktorým sa menia a dopĺňajú právne predpisy o organizácii všeobecných súdov a o Najvyššom súde, porušuje právo EÚ

Porušenie práva EÚ spočíva v tom, že vnútroštátne súdy boli zbavené možnosti zabezpečiť, aby bolo právo EÚ vo všetkých prípadoch uplatňované nezávislým a nestranným súdom, ďalej v tom, že disciplinárnemu senátu Najvyššieho súdu bola zverená právomoc rozhodovať vo veciach týkajúcich sa postavenia sudcov, a napokon v porušení práva sudcov na rešpektovanie súkromného života a na ochranu osobných údajov

Po tom, čo Poľsko 20. decembra 2019 prijalo zákon, ktorým sa menia a dopĺňajú okrem iného vnútroštátne právne predpisy o organizácii všeobecných súdov a o Najvyššom súde (ďalej len „novela“), podala Komisia proti tomuto členskému štátu žalobu pre porušenie viacerých ustanovení práva EÚ. Komisia tvrdí, že novela obmedzuje alebo vylučuje možnosť vnútroštátneho súdu zabezpečiť, aby jednotlivci, ktorí sa domáhajú práv vyplývajúcich z práva EÚ, mali prístup k nezávislému a nestrannému súdu vopred zriadenému zákonom. Komisia tiež uvádza, že vzhľadom na to, že novela zveruje disciplinárnemu senátu Najvyššieho súdu (ďalej len „disciplinárny senát“), ktorého nezávislosť a nestrannosť nie sú zaručené, právomoc rozhodovať vo veciach týkajúcich sa postavenia sudcov, táto novela predstavuje zásah do nezávislosti sudcov, ktorých postavenie podlieha kontrole zo strany disciplinárneho senátu. Komisia okrem toho tvrdí, že tým, že novela sudcom ukladá povinnosť poskytovať informácie o svojich verejných a spoločenských aktivitách v združeniach a neziskových organizáciách, vrátane členstva v politickej strane, pred ich vymenovaním a tieto informácie zverejňovať, porušuje ich právo na rešpektovanie súkromného života a na ochranu osobných údajov.

Komisia tiež navrhla, aby Súdny dvor až do vydania rozsudku v tomto konaní o žalobe pre porušenie práva uložil Poľsku povinnosť pozastaviť uplatňovanie viacerých ustanovení novely. Uznesením zo 14. júla 2021¹ podpredseda Súdneho dvora návrhu Komisie na vydanie týchto predbežných opatrení vyhovel. Dňa 27. októbra 2021 uložil podpredseda Súdneho dvora² Poľsku povinnosť zaplatiť Komisii penále vo výške 1 000 000 eur denne až do zaistenia úplného súladu s uznesením zo 14. júla 2021, alebo, ak k splneniu tejto povinnosti nedôjde, až do dňa vyhlásenia rozsudku vo veci C-204/21.

Generálny advokát Anthony Michael Collins vo svojich návrhoch, ktoré boli prednesené v dnešný deň, po prvé konštatuje, že novela priznáva senátu pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné Najvyššieho súdu (ďalej len „mimoriadny senát“) výlučnú právomoc rozhodovať o sťažnostiach, v ktorých sa namieta okrem iného nedostatok nezávislosti sudcu alebo súdu, a v tomto smere zriaďovať nápravu. Generálny advokát v tejto súvislosti zdôrazňuje, že vyhradenie právomoci rozhodovať v tejto veci pre mimoriadny senát **sama osebe** nezabraňuje vnútroštátnym

¹ Uznesenie zo 14. júla 2021, Komisia/Poľsko (C-204/21 R, pozri tiež tlačovú správu č. 127/21).

² Uznesenie z 27. októbra 2021, Komisia/Poľsko (C-204/21 R, pozri tiež tlačovú správu č. 192/21).

súdom skúmať, či sudca alebo súd spĺňajú požiadavku nezávislosti. Naopak, ak majú tieto súdy pochybnosti o tom, či bola dodržaná požiadavka nezávislosti, môžu túto otázku predložiť na rozhodnutie mimoriadnemu senátu. Generálny advokát tak navrhuje, aby Súdny dvor zamietol žalobu Komisie v rozsahu, v akom spochybňuje zákonnosť výlučnej právomoci zverenej mimoriadnemu senátu.

Generálny advokát po druhé poukazuje na to, že novela **bráni všetkým poľským súdom vznášať alebo riešiť otázku, či bol sudca vymenovaný zákonne alebo či môže vykonávať sudcovské funkcie**. Podľa názoru generálneho advokáta tento zákaz presahuje rámec povinnosti súdu zdržať sa preskúmania aktu, ktorým došlo k vymenovaniu sudcu prezidentom republiky, a **bráni poľským súdom v skúmaní otázok týkajúcich sa nezávislosti zloženia súdu**.

Po tretie generálny advokát poznamenáva, že na základe novely môže **skutočnosť, že sudca skúma dodržanie požiadaviek nezávislého a nestranného súdu vopred zriadeného zákonom**, vrátane rozhodnutia obrátiť sa v danej veci na Súdny dvor s návrhom na začatie prejudiciálneho konania, **môže predstavovať disciplinárne previnenie**. Keďže disciplinárny senát nespĺňa požiadavky nezávislosti a nestrannosti,³ existuje zvýšené riziko, že **sa príslušné ustanovenia novely budú vykladať tak, aby uľahčili využívanie disciplinárneho režimu s cieľom ovplyvňovať súdne rozhodnutia**.

Po štvrté generálny advokát Collins poukazuje na to, že napriek tomu, že **disciplinárny senát nie je nezávislým a nestranným súdnym orgánom**, novela mu zverila právomoc prejednávať a rozhodovať veci, ktoré majú priamy dosah na postavenie sudcov a justičných čakatelov a výkon ich funkcie. Medzi tieto veci patria aj žiadosti o súhlas so začatím trestného stíhania sudcov a justičných čakatelov alebo s ich vzatím do väzby, veci týkajúce sa pracovného práva a práva sociálneho zabezpečenia, ktoré sa vzťahujú na sudcov Najvyššieho súdu, a veci týkajúce sa ich povinného odchodu do dôchodku.

Generálny advokát sa preto domnieva, že **ustanovenia novely, ktoré sa vzťahujú na zákaz sudcov skúmať otázky týkajúce sa nezávislosti súdu, zodpovedajúci disciplinárny režim a zverenie právomoci v týchto veciach disciplinárnemu senátu sú v rozpore s požiadavkou nezávislého a nestranného súdu v zmysle práva EÚ**. Generálny advokát Collins tak navrhuje, aby **Súdny dvor vo vzťahu k týmto žalobným dôvodom žalobe vyhovel**.

Napokon, pokiaľ ide o povinnosť sudcov deklarovať svoje členstvo v politickej strane, združení alebo pozíciu v neziskovej organizácii a tieto údaje zverejňovať, generálny advokát zastáva názor, že takáto požiadavka môže viesť k **spracúvaniu citlivých údajov** v zmysle všeobecného zákona o ochrane údajov. V tejto súvislosti zdôrazňuje, že Poľsko neuviedlo, aké opatrenia prijalo na zabezpečenie práva sudcov na ochranu takýchto osobných údajov a ich práva na rešpektovanie ich súkromného života, **čo samo osebe predstavuje porušenie týchto práv**.

UPOZORNENIE: Súdny dvor nie je viazaný návrhmi generálneho advokáta. Úlohou generálnych advokátov je nezávisle navrhnúť Súdnemu dvoru právne riešenie veci, ktorá im bola pridelená. Sudcovia Súdneho dvora od tohto momentu začínajú v tejto veci poradu. Rozsudok bude vyhlásený neskôr.

UPOZORNENIE: Žalobu o nesplnenie povinnosti smerujúcu proti členskému štátu, ktorý si nesplnil svoje povinnosti vyplývajúce z práva Únie, môže podať Komisia alebo iný členský štát. Ak Súdny dvor určí, že došlo k nesplneniu povinnosti, dotknutý členský štát je povinný bezodkladne vykonať rozsudok.

Ak sa Komisia domnieva, že členský štát nevykonával rozsudok, môže podať novú žalobu s návrhom na uloženie peňažných sankcií. Avšak v prípade neoznámenia opatrení na prebratie smernice Komisii môže Súdny dvor na návrh tejto inštitúcie uložiť sankcie v štádiu prvého rozsudku.

³ Rozsudok z 15. júla 2021, Komisia/Poľsko ([C-791/19](#), pozri tiež tlačovú správu č. [130/21](#)).

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) návrhov sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň ich prednesu.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z prednesenia návrhov je k dispozícii na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106.

Zostaňte v spojení!

